

Kmetje, skupaj držimo!

Padanje cen živini je največji udarec, ki je po vojni zadel našega kmeta. Kmečki gospodarji se trudijo in garažo, toda uspehi njihovega dela je vedno manjši. Oni vir dohodkov, na katerega je kmet vedno z gotovostjo računal, je popolnoma odpovedal. Kmet mora danes svojo živino prodajati za sramotno ceno, konsument pa mora meso krivično drago plačevati. Kaj ni krivica in nezaslišano oderuštvo, če mesar, ki kupi par 1280 kil težkih volov, zasluži pri njih enega celega vola, kakor se je to nedavno v Ljubljani ugotovilo? In ni je oblasti, ki bi takemu početju naredila konec.

Kmetje smo prepuščeni sami sebi. Zato ne preostane drugega, kakor da si skušamo sami pomagati. V vzajemnosti je naša moč! Poglejte, kako so trdno organizirani drugi stanovi, n. pr. mesarji. Kakor plača eden, tako plačajo vsi. Nihče ne hodi drugemu v škodo. Tako moramo nastopati tudi mi kmetje. Sklenimo, da živine pod ceno ne damo v prodajo. Res je, da je za denar marsikje tako hudo, da človek mora dati tudi pod ceno, vendar moramo vedeti, da brez žrtev ne bo uspeha.

Slišal sem, da so kmetje nekje na Štajerskem začeli misliti na lastno klavno zadrugo. Komaj je stvar prišla v javnost, že so mesarji onega okraja zvišali ceno živini in znižali ceno mesa. Pa še ne bo zgube! Marsikje, posebno na večjih kmetijah, bi kazalo slabše vrste živino, ki posebno kazi ceno na sejnih, zaklati doma, meso deloma odprodati sosedom, deloma pa posušiti, kakor delajo marsikje drugod. Dobro sušeno govejo meso ne zastaja veliko za svinjskim, Marsikak dinar bo mogoče na ta način prihra-

niti, ki bi sicer šel k mesarju za drago meso.

Slišal sem, da farmarji v Braziliji ob bogati letini kavo raje v morje pomečejo, kakor da bi jo pod ceno prodali. Mi sicer tega ne odobravamo, vendar pa je to za nas zgled, kako drugod razijo, da cene ne grede prenizko. Mi ne smemo samo jamrati, ampak moramo tudi sami sebi pomagati, kolikor gre.

Velika nesreča pri živinskih kupcijah so tudi mešetarji, ki posredujejo med kupcem in prodajalcem, tako, da pri tem prodajalec — kmet škodo trpi. Marsikje se primeri, da s sejmov prihajajoči mešetarji kmetom pripovedujejo še o slabših cenah, kakor v resnici so in ljudi še bolj begajo. Vsi niso taki, a marsikje so.

Toliko sem mislil, da je prav, če povem svojim sotrpnicom. Kmetje, če si sami ne bomo pomagali, drugi nam tudi ne bodo. Kar je v naših močeh, to storimo! Naša moč pa je v skupnosti. — V. A., kmet od Višnje gore.

Neporabno sadje praščem

Čudno navado imajo marsikje pri nas, da se tako bojijo dajati svinjam sadje. Eni pravijo, da če prašiči dobe sadje, potem nčeejo žreti kuhe. Drugi se zopet boje, da bi se prašiči s sadjem ne zadavili itd. Vse to so prazne marne, ki jih je treba enkrat za vselej ovreči.

Pred vsem bodi povedano, da je sadje za prašiče pravo, naravno zdravilo. Izkušnje kažejo, da so prašiči najbolj zdravi, ako so čez leto mnogo na prostem, kjer dobe pod zobe razne prigrizke iz zemlje in pa plodove tega ali onega sadnega plemena. Kjer prašičev ni mogoče imeti popolnoma na prostem, jih imajo čez dan vsaj v zagrajenih tekališčih, kamor jim me-

čejo razen vsakovrstne zelenine tudi vse sadne odpadke.

Da so prašiči sadja res željni in potrebni, nam jasno kaže njihov, vsaj deloma še nepokvarjen nagon. Ali ne vidite kakšno reč ženejo, ko zavohajo zunaj ograde sadje?! Neprestano izpodrivajo zid in premagajo še razne druge ovire, samo da pridejo do sadja. In kakšna vojska je med njimi, če vržemo med zaprto druhal par zelenih plodov. Vse klasta po njih in hoče požreti kar in kolikor zmore doseči. Starejši sovražno odrivajo in grizejo mlajše, ki se pa kljub sovražnosti in bolečinam ne dajo odgnati. Ko bi znali govoriti, bi soglasno klicali iz svinjaka ali ograde: »Sadja, sadja nam dajte! To ni zdravilna hrana samo za človeka, ampak tudi za nas!«

Samo ob sebi je menda umevno, da prašičem ne bomo dajali namiznega ali kako drugače uporabnega sadja. Saj imamo skozi vse leto dovolj raznih odpadkov in trebeža, ki ga na ta način, da ga pokrmimo prašičem izvrstno uporabimo in s tem zatiramo tudi zavijače. Prašičji želodec glede kakovosti ni tako občutljiv kakor človeški. Nezrelo, črvido, nagnito ali najsibo kakorkoli za človeško hrano neuporabljivo sadje vseh plemen, je za prašiče prava slaščica. Koliko zavržejo pri nas n. pr. sadnih tropin, ko prešajo sadjevec! Namesto, da bi jih pokrmili prašičem in živini, jih mečejo na kompost ali celo v tak kraj, kjer prav nič ne zaležejo, ampak širijo razne sadne bolezni.

Nastane še vprašanje: Kakšno sadje prija prašičem, sirovo ali kuhano? Na vsak način ne kuhano! Le sirovi plodovi in sploh samo sirova živila imajo v sebi vse snovi in sile, zaradi katerih prašiči po svojem naravnem nagonu tako hrepene. Ali mislite, da prašičji organizem ne potrebuje vitaminov, rudninskih in drugih snovi, ki se pa s kuho pokvarijo ali celo uničijo?!

Pa ugovarjate, češ da prašiči ne marajo kuhe, ako dobe sirovo sadje. Seveda ne! In prav imajo! Že vedo

zakaj ne! Zakaj jih pa silite s hrano, ki je ne marajo, ker jim je zoprna, ker je nenaturna?! Koliko bolj prilično bi bilo, ko bi jim dajali vso hrano sirovo, pa bi imeli manj dela, manj stroškov in bolj zdrave živali.

Pa zadavijo se prašiči lahko, ako jedo sirovo sadje, boste rekli. Seveda, tudi to je mogoče, toda samo radi človeške nespameti. Ako ima žival pri jedi mir, je izključeno, da bi ji ušlo celo jabolko ali kruška v sapnik. S svojimi močnimi zobmi zdrobi vsak plod, če ga le more spraviti v gobec. Debelejši plod pa, ki ga s čeljustmi ne more obseči, obvlada tako, da ga s prednjo nožico tišči k tlom in ga z zobmi po malem trga, dokler se njegov obseg toliko ne zmanjša, da ga lahko obseže s čeljustmi. Kdor pa žival surovo preganja in ji na vse kriplje brani, da bi ne dobila zaželenega sadu, ta seveda žival straši, da v največji naglici hlasta po sadju in v sili, ko hoče kljub preganjanju vendarle nekaj oteti zase, vzame v gobec več nego more zdrobiti. V takem slučaju je nesreča kajpada mogoča. Še laže se kaj takega primeri pri živini, ki je prav tako željna sadja, pa ji navadno še bolj branimo do njega nego prašičem. Kdor se boji zadavljenja, naj sadje pred pokladanjem primerno zdrobi, stolče ali zreže.

Sadje in sadne odpadke pokladajmo prašičem po malem, vsak dan po nekoliko, ne pa naenkrat preveč, potem pa dije časa nič. H.

Jesenska setev

Jesenska setev je tu in polje lelec si mora dobro premisliti, kaj in kako bo spravil pšenično, rženo in ječmenovo seme v zemljo, da bo lahko z zaupanjem pričakoval dobre letine. On mora vse natančno premisliti in vse skrbno pripraviti, da mu bodo rastline dobro uspevale in bogato rodile.

Predvsem si pa mora oskrbeti dobro seme. Od dobrega semena je odvisna polovica pridelka. Najboljše

žitno zrnje je za setev komaj dovolj dobro! To pravilo moramo upoštevati in skrbno odbrati seme, ki nam naj da prihodnjo letino. Predvsem moramo odbrati zrnje tistih njiv, na katerih je bilo žito popolnoma zdravo in ne snetjavo. To žito odberemo na trijerju. Ta stroj je tako koristen, kakor malokateri drugi; saj nam je v zadnjih desetletjih zboljšal in povečal žitne pridelke najmanj za polovico. Mnogo trijerjev imamo po deželi, skoraj vsaka kmetijska podružnica ga ima, vsaka zadruža, ponekod občine in druge korporacije, ker je za posameznega kmeta predrag. Boljši poljedelci pa ga imajo tudi sami in ni jim žal, da so si ga nabavili.

Oblast je tudi uvidela velik pomen te vrste strojev ter daje za nje znatne podpore kmetijskim korporacijam, ki si jih hočejo nabaviti. Lahko trdimo, da je malokje denar tako dobro naložen, kakor v podporah za te stroje, ki odpomorejo k znatnemu povečanju žitnega pridelka.

Toda trijeriranje žita samo še ne zadostuje za dobro pripravo zrnja za seme. Moramo ga še razkužiti. Na semenu so namreč klice nekaterih žitnih bolezní, posebno pa snetjavosti, ki se širijo in napadejo rastoče rastline in klasje, če jih prej ne uničimo. Pred snetjo in sneženo plesnobo se moramo obraniti samo s razkuževanjem semenja, to je, da ga namakamo v razkuževalnih sredstvih (kakor je uspulun), ali ga prašimo s porzolom ali tilantinom. Mnogi namakajo seme tudi v 1½ odstotni raztopini modre galice, kar tudi mnogo pomaga.

Pšenico napada navadno smrdljiva ali trda) snet, ječmen pokrita snet, oves pa prašnata snet. Proti tem boleznim vzamemo lahko ¼ odstotno raztopina uspuluna, v kateri namakamo pšenico 1 uro, ječmen in oves pa 2 uri. Po tej dobi zrnje vzamemo iz tekočine, ga razgrnemo, da se posuši, v preostalo tekočino pa namočimo drugo seme.

Namesto uspuluna, ki ga rabimo v

mokri obliki, vzamemo prah od porzola ali tilentina, kateri dve sredstvi služita za oprášenje semena. Določeno množino tega sredstva, ki je označena na vsakem ovitku, potrosimo po žitu v vreči ali sodčku ter vse skupaj dobro pretresamo in obračamo, da pride ta strupeni prah na vsako zrno. Za 100 kg semena rabimo 200 gramov porzola ali tilentina. Prah pride na zrno, v zemlji se raztopi v vlagi, obda zrnje s trupeno tekočino in uniči trose snetjavosti. Tako razkuženo seme varuje žita pred to boleznijo.

Tako smo pripravili zrnje za setev žita. Stroške, dela in trud nam bo pridelek bogato poplačal.

Sedaj pa moramo še zemljo pripraviti, da bo imela dovolj hrane za rastline. Pomisliti moramo na gnojenje ozimine. Gnojenje s hlevskim gnojem za žita ni povsod priporočljivo. Upravičeno in koristno je to le v prav lahki, peščeni ali prodnati zemlji, ne pa v težki. Pa tudi v lahki zemlji naj bo gnoj dobro vležan in udelan. Svež gnoj žitom škoduje. Najboljše je, če sejemo žito po okopavinah, ki smo jim dobro zagnojili s hlevskim gnojem, torej v močno zemljo.

Pač pa je dobro gnojiti z umetnimi gnojili, posebno tam, kjer je zemlja manj gnojena. Žita rabijo vsa mnogo fosforne kisline, ki je ima hlevski gnoj le malo. Zato je vedno priporočljivo gnojiti ozimini s superos atom, ki napravi trdo slamo, da žito ne poleže, pospeši zoritev in da krenko, kleno zrnje. Brez superfosfata ni zadovoljivega pridelka. Za to gnojilo so hvaležni pšenica in ječmen ravnotako kot rž. Kalijeva sol je potrebna posebno ječmenu, ker ta rabi mnogo kalija. — Tam kjer je zemlja bolj slaba, damo dušičnate hrane. Apneni duših moramo pa 14 dni pred setvijo podorati, drugače nam osmоди mlade klice. Čilski soliter trosimo potem, ko so rastline žitu že vsklile, ali pa ob setvi. To gnojilo pomaga žitu kmalu

na noge in ga okrepi, da lahko prezimi.

Če bomo pravilno pripravili seme in zemljo za setev, smemo pričakovati tudi v prihodnjem letu bogatega pridelka.

Zzdr. Hugon Turk.

Sramna kuga razplodnih koni

Do srede prejšnjega stoletja je bila ta nalezljiva bolezen nad razplodnimi konji (žrebci in plemenskimi kobilami) v Evropi precej razširjena. Smoternemu zatiranju se je posrečilo omejiti to kugo na posamezne slučaje, kateri se pa pojavljajo le bolj v južnih in vzhodnih evropskih pokrajinah, v naših pokrajinah se prikazuje od časa do časa in izjemoma na Hrvatskem in nekdanji Vojvodini.

Bolezen je nalezljiva in dolgotrajna, izid zelo negotov, pogine lahko polovica, tudi 70—80% obolelih ali pa le 6—8%. Širi se navadno le od živali do živali pri oplemenjenju; prenos po opremi in predmetih (pralni gobi) ali strežnikih ni izključen, mogoč je celo po obadnih.

Potek bolezni je razdeljen na dva dela (stadija), ki sta med seboj časovno ločena. V prvi dobi se pokažejo bolezenske izpremembe kot vnetja zunanjih delov spolovil, v drugi dobi pa prevladujejo znaki obolelega živčevja (otrpljenja). — Bolezen se pokaže 5—6 dni po plemenitvi ali pa tudi po preteku enega meseca.

Pri žrebcu prične bolezen z oteklino na spolovilu; oteklina ni ne vroča, ne boleča ter se razširi najprej pod trebuh in slednjč na mošnjo. Na raznih krajih spolovila (rasti) se pozneje izpuste bulice (vozličji), ki so veliki kot leča ali grah in ki se izpremene v 12—36 urah v okrogla površna uljesa (turove, ranice); te se navadno zazdravijo in na njihovem mestu se napravi okrogla bela lisa. V celem času razvoja teh bolezenskih znakov opazuje-

mo, da se pripravlja žival pogosto na scanje, da pa pri tem izloča le malo vode in vzdiguje zadnjo nogo kvišku ali krivi hrbet navzgor, tudi kaže živahen spolni nagon.

Tudi pri kobilah se prične bolezen z oteklinami na spolovilih, potem se dolgotrajno in hudo pojajo in iz spolovil se jim izceja sluz ali sluzasti gnoj. Na sluzni kožici sramnice se izpahnejo kot proso velike bulice (vozličji). sluznica sama je rdeče-rumenkaste barve s temno-rdečimi lisami. Bulice razpadejo in se iz njih naredo male okrogle ugnjide (ranice), ki se zazdravijo ali brez sledu izginejo ali zastanejo na njihovih mestih bele ali svetlorumene lise ali maroge; tudi kobile se v tej dobi večkrat počivajo in navidezno pojajo (gonijo).

V drugi dobi (stadiju) bolezni, ki nastopi šele čez več tednov ali celo po navideznem zboljšanju, se prikažejo na koži oteklina v podobi velikih tolarjev, navadno na straneh prsi, na križu, krupi, ob trebuhu in redkeje drugod. Te oteklina so lahko obročkaste ali popolnoma okrogle ali v podobi polkroga, tudi neenakomerne, prve oblike imajo v premeru 4—15 cm. Počej teh tolarjev se izpuste na koži bulice v velikosti leče do fižola in sicer najraje na notranjih straneh stegen, v lakočnici, redkeje na prsnih plečetih. Mogoči so tudi opahki, ki so podobni picčnatim mehurjem (urticaria) in se potem naglo ali polagoma izgube, toda se na drugih mestih kože nanovo prikažejo; ti opahki so tudi podobni tolarjem in večinoma povzročajo srbečico in bolne živali se drgnejo in praskajo. — Nato postane koža zelo občutljiva, najmanjšega dotika ali lahkega vbodljaja se živali zelo boje in silno branijo; če se živali gladi preko hrbta, stokajo in krive hrbet. Večina živcev je silno občutljiva in razdražena, deloma pa so tudi že oslabele in otrpljene. Bolnik se daljnem poteku bolezni težko pregiblje, ima trde in napete uge in zvežano hojo; če počiva, prestopa pogostoma z zadnjima nogama, se opoleka pri hoji

v križu, težko vztraja, šepa na eni ali drugi nogi itd.

Slednjič živali ohrome v zadnjem delu telesa (v ozadku), pa tudi na drugih krajih (na uhljih, ustnicah, zgornjih trepalnicah ali v repu; obole tudi sklepi in kite).

Kobile, ki so bile oplojene po bolnem žrebcu, zboje na tej kugi in če so ostale breje, izvržejo navadno v 2. ali 3. mesecu.

Bolniki shušajo v zadnji dobi boleznih prav zelo, dasi imajo ves čas in do konca dobro slast do krme in radi jedo. Dlaka postane razmršena, njen sijaj se izgubi; slednjič se napravijo zatekline na spodnjem delu trebuka in drugod kakor pri vodenici. Radi otrpnjenja in splošne oslabeledosti leže živali nepretrgoma, se pozneje sploh več ne morejo dvigniti; tedaj nastopi rada tudi pljučnica ali gnojno in gnilobno zastrupljenje krvi in naposled nastopi pogin izčrpanega bolnika.

Gospodarski dvig ribniške in kočevske doline

Živinorejska zadruga v Dolenji vasi je s 1. avgustom započela podjetje, ki utegne biti odličnega gospodarskega pomena za vso dolino. To bivši poslanec g. K. Škulj, početnik in organizator te akcije, tudi namerava. Že pred letom je zadruga ustanovila lastno mlekarno v Kočevju, kamor se je dovažalo mleko in razni kmetijski pridelki iz Dolenje vasi in iz okolice Kočevja. V enem letu se je ljudem razdelilo 120.000 Din. Pred pol letom se je z mlekarno združila še delavska kuhinja, ki se letos s 1. septembrom razširi še v dijaško kuhinjo. Videč, kako ljudje z veseljem pozdravljajo tako odlično delo, ki je najboljša pomoč kmetu in ki mu dnevno odjemlje mleko in redno plačuje, se je lotil g. Škulj riskantne akcije, zvezati gospodarsko našo dolino s Sušakom in obmorskimi mesti. Zares! Življenjska zadruga si je v Sušaku dobila koncepcijo za prodajalno mleka in drugih

potrebščin in razne odjemalce po hišah. S 1. avgustom se je otvorila prodajalna na Sušaku, Zadruga si je kupila lasten tovorni avto, ki sedaj dovažava večkrat na teden razna živila iz ribniške, kočevske in dobrepoljske doline in celo iz Iga na Sušak. Ker še ni zgrajena mlekarna v Dolenji vasi, ki se stavi baš te dni, je gosp. Škulj ustanovil mlekarno v Fari, odkoder se dnevno odvažava mleko na Sušak. Ko se spopolni mlekarna v Prigorici, tedaj se bo odvezovalo mleko iz cele ribniške doline, zlasti dolenjevaško in iz spodnjih vasi Ribnice. Dnevno bo vozil avto mleko na Sušak. Nazaj bo avto nalagal blago, ki se dobi le ob morju. Tako bo korist na dve strani. Kmetu se bodo odkupovali njegovi pridelki, vozilo se bo nazaj blago, kar bo vplivalo na ceno istega. Zamisel je lepa in izvedljiva. Odobravajo jo misleči ljudje doma in v Ljubljani, pozdravljajo pa na Sušaku. Seveda, za to je treba denarja. Pa tudi to vprašanje je rešeno po sodelovanju agilnega g. Hribarja, g. Oberstarja in g. Grebenca, članov Živinorejske zadruge, ki so se z mladeniško živahnostjo zavzeli za to akcijo in ki pri začetku že kaže lep uspeh. Dočim Ljubljancani in Sušacani pozdravljajo to akcijo in z njimi vsak zaveden Slovenec, ki lahko vidi v tem delu početke zveze Slovenije z morjem, pa hujskači hujskajo proti zadrugi, češ, gruntni bodo prodani, češ, saj je že avto za en grunt. Naj bodo potolaženi taki ljudje in bodi povedano vsem članom zadruge, da zadruga ne riskira niti dinarja ne za Sušak, ne za mlekarno v Fari, kot tudi ne za mlekarno v Kočevju. Živinorejska zadruga dobi od mlekarne na Sušaku le profit, denar in riziko so pa že davno dali drugi! Še to povemo, da banska uprava ali ministrstvo v Belgradu ni dalo prav nikake podpore! Bog vidi idealne namere takega dela in bo blagoslovil, zato vsi z veseljem pozdravljamo in podpirajmo to delo s pošteno robo, ki jo bomo dali mlekarni. Pred vsem

pa gre odlično priznanje drznemu in neumornemu delavnemu ter preizkušnemu organizatorju g. Škulju, čigar vsa dela imajo en cilj: blagor slovenskega ljudstva, predvsem kmetskega in delavskega.

Denar

g Vrednost denarja 1. sept. 1931. Naš dinar notira v Švici 9.06 centimov. — Finančni minister je za september določil naslednje uradne tečaje tujega denarja, po katerih se plačujejo inozemske obveznosti:

1 angleški funt 274.50 Din, 1 egiptovski funt 281.50 Din, 1 turška zlata lira 249 Din, 1 turška papirnata lira 26.76 Din, 1 turški piaster 0.27 Din, 1 napoleonodor 218 Din, 1 ameriški dolar 56.50 Din, 1 kanadski dolar 56.20 Din, urugvajski peso 32.30 Din, 1 holandski goldinar 22.79 Din, 1 švedska krona 15.12 Din, 1 danska krona 15.10 Din, 1 norveška krona 15.11 Din, 1 argentinski pesos 15.90 Din, 1 švicarski frank 10.99 Din, 1 albanski frank 10.77 Din, 1 letonski lat 10.82 Din, 1 madžarski penga 9.89 Din, 1 španska peseta 5.60 Din, 1 avstrijski šiling 7.94 Din, 1 belgijski belga 7.87 Din, 1 braziljanski milreis 5.20 Din, 1 poljski zlatnik 6.33 Din, 1 italijanska lira 2.95 Din, 1 francoski frank 2.21 Din, 1 češka krona 1.67 Din, 1 finska marka 1.42 Din, 1 grška drohna 0.73 Din, 1 bolgarski lev 0.41 Din, 1 romunski lej 0.34 Din. — (Banke in drugi denarni zavodi plačujejo za tuj denar nekoliko manj, kakor je zgoraj omenjeno.)

Cene

g Položaj na žitnem tržišču. S pšenico na ljubljanski borzi ne trgujejo, ker je najnižja cena določena uradno na 160 Din za 100 kg. Na novosadski blagovni borzi se prodaja od 162 do 170 Din po kakovosti. Koruza se nudi v Ljubljani na borzi zdrava, rešetana, postavljena na vsako slovensko postajo, plačljiva v 30 dneh, po 142.50 do 145 Din za 100 kg, pri navadni

voznini pa po 147.50—150 Dtn. - Prometa je malo, kupuje se samo za sproti. - Na svetovnem trgu pšenice je zanimivo dejstvo, da Nemčija izvažajo svojo lastno pšenico. Domač pridelek pšenice se je znatno povečal vsled večje površine obsejane zemlje in ugodne letine. Povečano produkcijo pšenice je v veliki meri pospešila brezprimerno visoka carinska zaščita, ki znaša za metrski stot 25 mark (338 Din), torej trikrat toliko, kolikor je cena pšenici na svetovnem trgu. - Da omogoči izvoz domače slabe pšenice in uvoz dobre inozemske, je vladar sedaj uvedla priznanice za izvoznike, ki potem lahko uvczijo enako količino dobre inozemske pšenice proti carini od 2 mark. To pomeni izvozno premijo od 23 mark, ki omogoča izmenjavo slabe pšenice za dobro.

g Lesno tržišče. Lesna kupčija je še vedno slaba. Le malo zaključkov je in še to le v hrastovini. Kupovale so se podnice in neobrobjeni hrastovi plohi. Ob prevzemu se je pa izkazalo, da trpe proizvajalci zaradi nepravilne obdelave občutno škodo. Hrastove hlude je treba takoj obeliti, ko je les posekan. V suhem in vročem vremenu se v hlodih zaredi mušica, ki uničuje les. Pravilno naj bi se sekala hrastovina le v zimskih mesecih in tudi v zimi posekana se mora obeliti, preden se prične obdelovati na žagi. Skorjo pa je treba odstraniti iz skladišča.

g Cena bombaža pada. Bombaž je v ceni izredno padel in je dosegel danes najnižjo ceno. Še pred 14 dnevi se je v Njujorku plačeval funt bombaža po 18—24 centov, sedaj pa komaj 6½ centa. — Cene tkanin pa vsled tega ne bodo mnogo padle, ker pravijo trgovci in industrijci, da pri tkaninah ne igrajo cene surovin važno vlogo, ampak izdelava.

g Hmeljsko tržišče. Iz Savinjske doline poročajo, da se letos tamkaj kupčija s hmeljem lepo razvija. Prve partije so bile prodane po 8 Din, pozneje je cena dosegla 9 Din. Zadnje dni minulega tedna je šlo nekaj hme-

Ija že po 10 Din. Nakupljenega je že precej blaga. Nekateri hmeljarji pa za hrčujejo blago, ker čakajo še malo boljših cen. — Na Nemškem hočejo sedaj upeljati prisilno uporabo domačega hmelja, ki bi presegala 50 odstotkov. Češki hmeljarji proti temu protestirajo, ker bi bilo njih hmeljarstvo s tem hudo prizadeto. Tudi naši hmeljarji bi to odredbo težko občutili. Nemški pivovarnarji pravijo, da ne bodo kupovali nobenega hmelja, ker imajo zalog dovolj. — Francoski hmeljarji zahtevajo od svoje vlade, naj zaščiti tudi njih hmelj z visoko uvozno carino. Kakor je iz vsega tega razvidno, je položaj naših hmeljarjev malo razveseljiv. — V Nürnbergu so zadnje dni prodali nekaj hmelja po 15—16 Din za kilo. Povpraševanje po njem je živahno. Za tuji hmelj pa ni kupčije.

g Tršiče z jajci. Nemčija je zopet začela kupovati v večji meri v inozemstvu. V zvezi z nazadovanjem produkcije so se cene na zunanjih tržiščih okrepile, in potem seve tudi pri nas. Tako se zadnje dni plačujejo jajca pri nakupu že po 82 para za komad. Ker je pa ta porast cen nekoliko prehitra, ni izključeno, da bo sledilo zopet nazadovanje.

g Konsum sladkorja. Navzlic slabim gospodarskim razmeram se je konsum sladkorja v naši državi lani napram letu 1929. precej dvignil, četudi je cena padla le za 1.25 Din pri kilogramu. Sladkorne tvornice so lani oddale domačemu konsumu 9380 vagonov sladkorja nasproti 8899 vagonom v letu 1929. Uvoz sladkorja je pa nazadoval od 281 na 188 vagonov. Pa tudi naš izvoz se je zmanjšal od 1273 vagonov v letu 1929, na 797 vagonov v letu 1930. Zaradi tega imajo tvornice sedaj še precej zalog sladkorja.

Živina

g Ljubljanski živinski sejem. Zadnji živinski sejem v Ljubljani je bil bolj slab in se je predelo le malo živine. Cene so ostale nespremenjene.

Prigon je znašal 121 konj, 4 žrebeta, 60 volov, 49 krav, 14 telet in 47 prašičkov. Prodanih je bilo 24 konj, 34 volov, 19 krav, 13 telet in 28 prašičkov. Cene za kg žive teže so bile: voli I. vrste 6.50—7 Din, II. vrste 5.50 do 6.50 Din, III. vrste 4.50—5.50 Din, krave debele 4—5.50 Din, krave klobasarice 2—3.50 Din, teleta 6—8 Din, prašički za reje 6—15 tednov stari po 100—200 Din komad.

g Mariborski živinski sejem dne 25. avgusta. Sejem je bil precej živahen ter je bilo nanj prignanih 666 glav živine. Od teh 14 konj, 11 bikov, 279 volov, 304 krav in 8 telet. Debeli voli kilogram 4.25—6.50, poldebela po 3.75—4 Din, vprežni 3—3.50 Din; biki za klanje 4.25—4.50 Din; klavne krave 4—4.75 Din, plemenske krave po 3—3.50 Din; mlada živina 4.50 do 5 Din, teleta 6—7 Din. Prodanih je bilo 390 glav. Od teh za izvoz v Italijo 59. — Mesne cene: volovsko meso I. vrste 14—16, II. vrste 10—12 Din, meso od bikov, krav in telic 6—8 Din, telečje meso I. vrste 18—20 Din, II. vrste 8—12 Din. — Sveže svinjsko meso 12—24 Din kilogram.

g Mariborski prašičji sejem dne 28. avgusta. Pripeljali so sejmariji 228 prašičev. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 50 do 80 Din, 7—9 tednov stari 90—110 Din, 3—4 mesece stari 150—200 Din komad, 5—7 mesecev stari 300—400 Din, 8—10 mesecev stari 440—500 Din, 1 leto stari komad 560—700 Din; 1 kg žive teže 7—8 Din, 1 kg mrtve teže 10—11 Din. Prodanih je bilo 175 prašičev.

Letina

g Prevoz sliv in grozdja. S prevozom grozdja in sliv za notranjo potrošnjo kakor tudi za izvoz v inozemstvo, so že začeli. Slive so začeli izvažati 8. julija, grozdje pa 2. avgusta. Do zadnjega tedna je bilo natovorjenih 331 vagonov sliv in 80 vagonov grozdja. Železniška uprava prevažata to sadje v posebnih vagonih, ki imajo rešetke na vratih in posebne ventilatorje za

ohlajevanje. S tem so ti vozovi popolnoma zračni in se blago v njih ne more pokvariti.

g Nova koruza na trgu. Zaradi velike suše je prišla koruza zgodaj na trg. Te dni so prodajali novo koruzo v storžih v Vukovaru po 30—35 Din za 100 kilogramov. Kmetje zahtevajo 5—6 Din pri stotu več. Vendar se ta cena da doseči le za sremsko koruzo, dočim se za slabše kakovosti plačuje manj.

g Svetovna žitna letina. Po ameriških poročilih bo znašala letošnja žitna letina po sporočilih kmetijskih ministrstev 34 svetovnih držav 3 milijarde 22.930.000 bušljev ali 381 milijonov 305.750 stotov, medtem, ko je v preteklem letu znašal pridelek 3 milijarde 142.526.000 bušljev ali 884 milijonov 193.650 stotov. Torej bo letos za 32.887.900 stotov manj pšenice, nego jo je bilo lani.

Vladni ukrepi

g Državna podpora za nabavo semen. Kmetijski minister je soglasno z ministrskim predsednikom izdal odlok, da se iz drž.-kmetijskega proračuna dovolijo podpore za nabavo semen jarih posevkov. Dravska banovina dobi 140.000 Din. Namen teh podpor je ta, da bodo mogli naši poljedelci pridelovati boljšo kakovost jarih posevkov. Med te računajo: oves, koruzo, krompir, lan, koneplje, pivovarniški ječmen, rastline hmelja in seme kumskih rastlin. Ta semena se bodo razdelila kmetom brezplačno, toda proti vrnitvi iste količine po žetvi. Vrnjeno seme bo moralo biti dobro očiščeno in razkuženo, vreče se bodo zaračunale po nabavni ceni. Razdelitev se bo izvršila potom srezkih kmetijskih referentov. — To seme se bo delilo le skrbnim in naprednim kmetovalcem, predvsem pa v tistih krajih, kjer je toča pobila. — Banske uprave morajo to seme tako pravično razdeliti, da se lahko ob času poseje.

g Oddaja vojaških kobil konjerejem. Da se popravi naše domače

konjske pasme in da se pospeši rejá onih konj, ki so potrebni vojski, kakor tudi da se olajša kmetovalcu obdelava njegovega zemljišča, bo ministrstvo za vojsko in mornarico dajalo narodu vojaške državne kobile, ki so sposobne za plemenitev. Število plemenskih kobil bo določilo ministrstvo za vojsko v soglasju s programom za pospeševanje konjereje, ki ga je izdelalo kmetijsko ministrstvo. Vsako leto se bo v oktobru izvršil ogled kobil, pri čemer se bodo izločile one kobile, ki so manj sposobne za službo v vojski, vendar pa še sposobne za delo na kmetih in za plemo. — Pravico na sprejem takih kobil imajo prvenstveno člani živinorejskih zadrug in kmetovalci, ki se bavijo s konjerejo in se obvežejo, da bodo sprejete kobile in njihova žrebeta dobro hranili in negovali in da sprejetih kobil ne bodo uporabljali za pretežka dela. Kobile ostanejo državna last, žrebeta pa postanejo last rejca. Kdor bi odgojil in državi odstopil za vojaške svrhe sposobnega konja, temu pripade tudi izročena vojaška državna kobila v last. Oni, ki dobijo vojaške državne kobile, bodo imeli pravico, da jim vzrejene konje od državnih kobil prvenstveno odkupi ministrstvo za vojsko.

g Prepoved trgovine z žitom. Privilegirana družba za izvoz kmetijskih pridelkov opozarja na čl. 6. zakona trgovinskega ministrstva o uvozu in izvozu pšenice. Po tej odredbi je kazniva vsaka prodaja in nakup pšenice tako med trgovci samimi kakor tudi med trgovci in mlini, če se ta kupoprodaja vrši pod uradno predpisanimi cenami. Prestopki se kaznujejo z denarno kaznijo od 1000 do 10.000 Din, pa tudi z zaporem do 30 dni. Preiskavo vodi upravna oblast I. stopnje.

g Če postaja kokoš na eni nogi al istopa težko, pravimo, da ima putigram. Drži živalico na toplem, namoči krpo v gorkem olju in ovij ji noge, povrh povij še z volneno krpo, ki mora biti po stari tradiciji kurjih mater rdeča.